

Εγώ κι εσύ, εδώ κι εκεί

Πηγή: Εγώ κι εσύ, εδώ κι εκεί, Εκπαιδευτικό παιχνίδι με μορφή παιδαγωγικής βαλίτσας (Αλεξάνδρα Ανδρούσου)

Θέματα: Ταυτότητα, ομοιότητα, διαφορά, μετανάστευση, προσφυγιά

Στόχοι:

- Να κατανοήσουμε την έννοια της διαφοράς και της ομοιότητας με τον άλλο μέσα από παιχνίδια ρόλων με αντικείμενο τις διαφορετικές μετακινήσεις (μετανάστευση, προσφυγιά, εμπόριο κ.λπ.)

Διάρκεια: Το παιχνίδι εκτείνεται σε δύο μέρες. Την πρώτη μέρα μέσα σε 1,5 ώρα τα παιδιά θα παίξουν το παιχνίδι και τη δεύτερη μέρα αφιερώνουμε 45 λεπτά για να αναφερθούν στην οικογενειακή τους ιστορία μετακίνησης

Προτεινόμενες τάξεις: Μεγάλες τάξεις Δημοτικού (αλλά και Γυμνάσιο)

Τι χρειαζόμαστε: Την παιδαγωγική βαλίτσα, η οποία διατίθεται από τις εκδόσεις Θεμέλιο. Εναλλακτικά οι ενδιαφερόμενοι εκπαιδευτικοί μπορούν να την δανειστούν από το Πανεπιστήμιο Αθηνών (Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Κέντρο Διαπολιτισμικής Έρευνας και Παιδαγωγικής Παρέμβασης-ΚΕΔΕΠΠ¹⁹).

Περιγραφή:

Πρώτη μέρα

1. Ανακατεύουμε τα κομμάτια παζλ που περιέχονται στη βαλίτσα και τα μοιράζουμε στα παιδιά με τυχαίο τρόπο. Η πρόβλεψη είναι να συμμετάσχει μέγιστος αριθμός 32 παιδιών (8 ομάδες από 4 παιδιά η καθεμία). Το κάθε παιδί πολύ εύκολα αντιλαμβάνεται ότι πρέπει να βρει τα άλλα τρία παιδιά που έχουν τα υπόλοιπα κομμάτια του παζλ με βάση ένα χαρακτηριστικό σύμβολο που παραπέμπει σε κάποια από τις οκτώ περιοχές του κόσμου.
2. Τα κομμάτια του παζλ δημιουργούν εικόνες από λαϊκές αγορές σε διάφορα μέρη του κόσμου. Με βάση το σύμβολο και το χρώμα που έχουν πάνω τους ζητάμε από κάθε ομάδα να στείλει έναν εκπρόσωπό της στη βαλίτσα, για να πάρει τους αντίστοιχους φακέλους και χάρτες που θα

19. Επικοινωνία: Μ. Μαυρέα, τηλ. 2103688508.

τη βοηθήσουν να προχωρήσει στην ιστορία.

3. Στη συνέχεια κάθε ομάδα βρίσκεται σε μια γωνιά της τάξης γύρω από ένα τραπέζι. Εξηγούμε στους μαθητές ότι από αυτή τη στιγμή αποτελούν ομάδα και ζητάμε να διαβάσουν τις ιστορίες που βρίσκονται στο εξώφυλλο του φακέλου. Καλούμε τα παιδιά να ανοίξουν τους φακέλους τους και να διαβάσουν τις οδηγίες που περιέχονται μέσα σ' αυτούς. Πρέπει να φανταστούν και να παρουσιάσουν στην υπόλοιπη τάξη την ιστορία των ηρώων τους με όποιο τρόπο θέλουν: γραπτό λόγο, δραματοποίηση, ζωγραφική κ.λπ.
4. Κάθε ομάδα παιδιών διαβάζει την ιστορία της ζωής ενός διαφορετικού ζευγαριού που φτάνει σε μια από τις οκτώ περιοχές του κόσμου. Πρόκειται για πρόσφυγες, μετανάστες, εμπόρους, επιστήμονες, φοιτητές που βρέθηκαν σε αυτήν τη νέα για εκείνους περιοχή και, μετά τα πρώτα δύσκολα χρόνια, αποφασίζουν να εγκατασταθούν εκεί και να μετακινηθούν σε επτά πόλεις του εσωτερικού της (σύμφωνα με το σενάριο), έχοντας πάντα μαζί τους ένα μουσικό όργανο της πατρίδας τους. Τα παιδιά με βάση τις οδηγίες πρέπει να φανταστούν και να διηγηθούν την ιστορία ζωής του ζευγαριού τους, χρησιμοποιώντας και το υλικό που βρίσκουν μέσα στο φάκελο: επτά καρτέλες-φωτογραφίες, ένα χάρτη της περιοχής, ένα μουσικό όργανο, ένα ύφασμα και τέσσερα σύμβολα-κονκάρδες που προτρέπουμε τα παιδιά να τα βάλουν στα ρούχα τους, ώστε να ξέρουν όλοι σε ποια ομάδα ανήκει ο καθένας. Στη διάρκεια της προετοιμασίας προσπαθούμε να ενισχύσουμε τη φαντασία των παιδιών, προκειμένου να χρησιμοποιήσουν αυτά τα υλικά με όποιο τρόπο θέλουν και να δώσουν δικά τους ονόματα σε άγνωστες εικόνες.
5. Στη συνέχεια οι ομάδες διηγούνται την ιστορία της ζωής των ηρώων τους και σ' αυτό το σημείο τα παιδιά αρχίζουν να αντιλαμβάνονται τις ομοιότητες ανάμεσα στις ιστορίες τους που έχουν να κάνουν με τις διαφορετικές ταυτότητες των ηρώων (μετανάστες, πρόσφυγες κ.λπ.) καθώς και με το κοινό τους σημείο που είναι η μετακίνηση.
6. Η κάθε ομάδα πηγαίνει και πάλι στη βαλίτσα και αναζητά στο κουτί του θησαυρού την τεκμηρίωση και συγκεκριμένα τη σελίδα με τις λύσεις, όπου αποκαλύπτεται η αληθινή ιστορία του ζευγαριού, το πραγματικό όνομα της περιοχής όπου έπαιξαν, καθώς και τα ονόματα των αντικειμένων από τις καρτέλες-φωτογραφίες που χρησιμοποίησαν.
7. Στο ίδιο κουτί οι μαθητές βρίσκουν και διαβάζουν ανά ομάδες τα δελτία τεκμηρίωσης που αφορούν τις άγνωστες εικόνες που χρησιμοποίησαν στη διήγησή τους και που τους έκαναν περισσότερο εντύπωση και θα ήθελαν να μάθουν περισσότερα πράγματα γι' αυτές.
8. Κλείνοντας την πρώτη μέρα εξηγούμε στα παιδιά ότι στο παιχνίδι αυτό ανακάλυψαν τις μετακινήσεις ανθρώπων και αντικειμένων μέσα στον κόσμο και ύστερα τους μοιράζουμε από μια φωτοτυπία ενός γενεαλογικού δέντρου. Ζητάμε να το συμπληρώσουν με τους γονείς τους στο σπίτι και να το φέρουν την επόμενη μέρα, ώστε να παίξουν τις μετακινήσεις της δικής τους οικογένειας μέσα στην τάξη. Τέλος εξηγούμε ότι με αυτόν τον τρόπο θα συμμετέχουν και τα ίδια στη διαδικασία εξέλιξης της ιστορίας, δηλαδή στο άθροισμα πολλών μικρών προσωπικών ιστοριών.

Δεύτερη μέρα

1. Τοποθετούμε στον τοίχο το χάρτη της Ελλάδας και δίπλα τον παγκόσμιο χάρτη. Κάθε ομάδα εντοπίζει στον παγκόσμιο χάρτη τις περιοχές που ταξίδεψαν οι ήρωες της προηγούμενης μέρας. Στη συνέχεια κάθε παιδί σηκώνεται και βρίσκει στο χάρτη τους τόπους καταγωγής των γονέων και των παππούδων/γιαγιάδων του με βάση το φύλλο του γενεαλογικού δέντρου που ήδη έχει συμπληρώσει στο σπίτι με τους γονείς του. Σημειώνει τους τόπους με χρωματιστές καρφίτσες πάνω στο χάρτη, τοποθετώντας και μια καρφίτσα στο σημείο που ζει σήμερα η οικογένειά του. Τέλος διαλέγει ένα χρωματιστό νήμα και ενώνει μεταξύ τους τα σημεία σταθμούς της διαδρομής της οικογένειάς του.
2. Οι διαδρομές στο χάρτη πολλαπλασιάζονται και διασταυρώνονται. Δίνεται αφορμή να ανοίξει μια συζήτηση με θέμα το γεγονός ότι η μετακίνηση χαρακτηρίζει με τον ένα ή τον άλλο τρόπο την ιστορία όλων των παιδιών και των οικογενειών τους. Έτσι επανερχόμαστε στις διαφορετικές ταυτότητες.

Σε συνέχεια της δραστηριότητας αυτής, μπορούμε ακόμη να ενθαρρύνουμε τα παιδιά:

1. Να ψάξουν σε βιβλία, παλιά και καινούρια, και να συζητήσουν τους τρόπους που αναπαρίστανται οι χάρτες στις διαφορετικές εποχές.
2. Να βγουν στη λαϊκή αγορά της γειτονιάς, να παρατηρήσουν τα προϊόντα και να πάρουν μικρές συνεντεύξεις από τους πωλητές για την ιστορία και τις μετακινήσεις των προϊόντων.
3. Να γράψει κάθε ομάδα ένα γράμμα στους ήρωες των ιστοριών της.
4. Να σχεδιάσουν όλοι μαζί το πολυπολιτισμικό σπίτι: Η κάθε ομάδα διαλέγει ό,τι της αρέσει καλύτερα από τα επιμέρους αντικείμενα και τις φωτογραφίες του παιχνιδιού.
5. Να ερευνήσουν τις γλώσσες που μιλούν γονείς/παππούδες/γιαγιάδες και να εντοπίσουν στους χάρτες τις περιοχές όπου κατετοχούν μιλιούνται. Έπειτα μπορούν να κατασκευάσουν το γλωσσικό χάρτη της τάξης, φτιάχνοντας με κλωστές τις διαδρομές που ακολούθησαν οι γλώσσες.
6. Να γίνουν μάγειρες και να φτιάξουν τις απλές συνταγές από την τεκμηρίωση ή να αναζητήσουν και να φτιάξουν συνταγές από τον τόπο καταγωγής των γονιών/παππούδων/γιαγιάδων τους.